

ANGELI POLITIANI

prælectio in priora Aristotelis analytica, titulus Lamia, ubi non sine fabellis amoeniss: saluberrimisq; , humanæ uitæ cæcos errores , & labyrinthos aperit , lectorē ad diuinā sapientiæ studia mire insti- tuens, atq; acriter impellens.

ROMA

A N G E L I P O L I T I A N I P R A E L E,
C T I O I N P R I O R A A R I S T O /
T E L I S A N A L Y T I C A ,
T I T V L V S L A M I A .

Abulari paulisper lubet, sed ex re (ut Flaccus
f ait) Nam fabellæ etiā, quæ aniles putantur,
non rudimentum modo, sed & instrumentū
quādoq; philosophiæ sunt. Audistis ne unquā Lamia
nomen? Mihi quidem etiā puerulo auia narrabat, esse
aliquas in solitudinibus Lamias, quæ plorantes gluti-
rent pueros. Maxima tunc mihi formido Lamia erat,
maximum terriculum. Vicinus quoq; adhuc Fesulano
rusculo meo, lucens fonticulus est, ita enim nomen ha-
bet, secreta in umbra delitescens, ubi sedem esse, nunc
quoq; Lamiarum narrant mulierculæ, quæ cungæ aqua-
tum uentitât. Lamia igitur hanc Plutarchus ille Chæ-
roneus, nescio doctior, an grauior, habere ait oculos
exemptiles, hoc est, quos sibi eximat, detrahaturq; cū li-
buit, rursusq; cum libuit, resumat, atq; affigat, quemad-
modū senes ocularia specilla solent, quibus hebescenti
per ætatem uisui opitulâtur. Nam & cū quid inspecta-
re auent, insertant quasi forfici nasum. Et cum satis in-
spectarunt, recondunt in theca. Quidam uero etiam
dentibus utuntur æque exemptilibus, quos nocte non
aliter reponunt, quam togam, sicuti uxorculæ quoq; ue-
stræ comam suam illam dependulam & cincinos. Sed
enim Lamia hæc, quoties domo egreditur, oculos sibi
suos affigit. Vagaturq; per foras, per plateas, per quadri-

uia, per angipoitum, per delubra, per thermas, p ganeas,
per cōciliabula omnia, circunspectatq; singula, scruta,
tur, indagat, nihil tam bene obtexeris, ut eā lateat. Milui
nos esse credas oculos ei, aut etiā emissios, sicuti Plau
tinæ aniculæ, nulla eos præterit quālibet indiuidua mi
nutes, nulla eos euadit, quālibet remotissima latebra.
Domū uero ut reuenit, in ipso statim limine demit il
los sibi oculos, abiicitq; i loculos. Ita semper domi cæ
ca, semper foris oculata. Quæras forsitan, domi quid
agitet. Sessitat lanā faciens, atq; interim cantillat. Vidi
stis ne obsecro unquā lamias istas uiri florentini, quæ se
& sua nesciūt, alios & aliena speculant. Negatis? Atqui
tamen sunt in urbibus frequētes, etiamq; in uestra, uer
personatæ incedunt, homines credas, Lamiæ sunt. Haec
igitur aliquot prætereunte forte conspicatæ me, substi
terunt, & quasi noscitarent, inspexere curiosius, ueluti
emptores solent, mox ita iner se detortis nutibus con
susurrarunt. Politianus est, ipsissimus est, nugator ille sci
licet, qui sic repente philosophus prodiit. Et cū dicto
auolarūt, quasi uespæ dimisso aculeo. Sed quod repen
te me dixerunt prodiisse philosophū, nescio equidem,
utrū ne illis hoc totū displiceat philosophū esse, quod
ego profecto non sum, an quod ego uideri uelim phi
losophus, cum longe absim tamen a philosopho. Vi
deamus ergo primū, quod nam hoc sit animal, quod
homines philosophū uocāt, tū spero facile itelligetis,
non esse me philosophum, neq; hoc dico tamē, quo id
uos credā credere, sed ne quis fortasse aliquādo credat,
nō quia me nominis istius pudeat, si modo ei possim re

ipsa satissimamente, sed quod alienis titulis libenter abstineo,
Ne si forte suas repetitum uenerit olim
Grex aurium plumas, moueat cornicula risum.
De hoc igitur primū, mox etiā de eo agemus, utrum ne
esse philosophū turpe, ac malum sit, quod ubi docueri
mus nō esse, tū de nobis ipsis nō nihil, deg̃ nostra hac
professione loquemur. audiui equidē Samiū fuisse olim
quendā iuuētutis magistrū candidatū semper, & capila
latum, femore etiam aureo conspicuum, natū sæpius,
ac renatū. Nomen illi erat, Ipse. Sic discipuli certe uo
cabāt sui. Sed eos discipulos, ut ad se quenq; receperat,
statim prorsus elinguabat. Præcepta uero si ipsius au
dieritis, risu scio diffluetis. Dicam tamen nihilo secius,
Ignē aiebat, gladio ne fodicato. Staterā ne trāsilito, Ce
rebrū ne comedito, Cor etiā ne comedito, Supra sexta
riū ne sedeto, Maluam transferto, sed eā ne comedito,
Aduersus solēne loquitur, Viā regiā declinato, per se/
mitas īgreditor, Cū lecto surges, stragula complicato,
Vestigiūq; corporis cōfundito, anulū ne gestato, Ollæ
quoq; uestigium turbato in cinere, Hirundines intra
domum ne admittito, Contra solem ne meito, Specu
lum ne spectato ad lucemam, Dextrum pedem priorē
calciato, Sinistrum priorem lauato, Vngium, criniūq;
tuorum præsegmina ne cōmingito, sed in ea despuito.
Hic idem faba quoq; sic semper abstinuit, ut Iudæus
porco, Siquem autem aliquando gallum gallinaceum
candidula pluma, & pinnis inuenisset, eum uero proti
nus in Germani fratris diligebat loco. Ni cachinnos
metuā, qui iam clanculū (puto) ebulliunt, habeo aliud

quoq; quod narrēm, sed narrabo tamen, uos ut lubet,
ridetote. Bestias docebat, tam feras, quā cicures. Et sa-
ne Vrsā daunia quædam fuisse memoratur magnitudi-
ne horribili, feritate formidabili, pestis acerba bouum,
atq; hominum. Hanc ad se hic uir, si modo ipse erat
uir, blande uocauit, manu permulsit, domi habuit ali-
quandiu, pane aluit & pomis. mox dimisit adiurans, ne
quod animal post id attingeret. Illa uero in montes
suos, & syluas abiit mitis, nec animantiū deinde obfuit
cuiquam. Vultis ne etiam de boue audire? Bouem Ta-
renti in agro quodam pascuo forte conspicatus uiri-
dem adhuc fabaciam segetem, morsu truncantem, ro-
gauit bubulcum, moneret bouem suum, ne illam depa-
sceretur. Huic bubulcus illudens, atqui inquit bouatim
loqui nescio. tute si scis potius moneto. Non cunctatus
ipse accessit propius & in aurem boui illi diutile locu-
tus, impetravit, non modo ut in præsens, sed ut etiam
in perpetuum pabulo fabacio abstineret. Itaq; bos ille
Tarenti deinde molliter consenuit, a Iunonis fano sacer
habitus, cibisq; hominum uesci solitus, quos illi obuia
turba offerebat. Hic igitur ipse, tam potentis& sapien-
ti& professor, ac uenditator, interrogatus olim a Leonte
phliasiorum tyranno quid hominis esset, philosophū
se esse respondit. Iterum rogatus, quid sibi illud uellet
inauditum antea nomen (etenim sibi ipse tunc extēm-
pore confinxerat) Vitam ait hominum perinde esse,
ut mercatū, qui maximo ludorum apparatu totius græ-
ciæ celebritate habeatur. Multos enim eo confluere
mortalis, alios alia causa. Quosdā enim ut mercimonia

Sua uenditent, & friuola, qui tentotiola etiam passim, &
umbracula quasi laqueos, & retia tendunt pecuniolæ.
Quodam rursus ut se se ostentent, ac suas exhibeant do-
tes. Ibi ergo pariter uisunt, & qui discū procul expellit,
& qui pōdus robuste attollit, & qui spatii plurimū tran-
silat, & qui lucta plurimos deicit, & qui cursu longissi-
me præuolat. Ibi & Funerepus periclitat, & petaurista
iactatur, & saccularius præstigiatur, & Venenarius infla-
tur, & diuinaculus hallucinatur, & areatalogus nugatur,
& circulator illudit, & gladiator eludit, & Orator blan-
ditur, & poeta mentitur. Postremo alios liberalius insti-
tutos, coire ad ludos eos aiebat, ut loca uiseret, ut igno-
tos homines, artesq; & ingenia, & nobilissimorū opera
artificum contemplantarentur. Ita igitur, & in hanc uitam
diuersis homines studiis conuenire, quorum alios pecu-
niæ desiderio, deliciarumq; teneri. Alios principatus &
imperii cupidine sollicitari. alios gloriolæ stimulis agi-
tari. alios uoluptatum blanditiis titillari. Sed inter om-
nis præcellere tamen eos, & esse quā honestissimos, qui
rerum pulcherrimarum speculazione cōtenti sint. Cœ-
lumq; hoc spectent, solemq; & lunā, & syderū choros,
Solē qui sit ipē fons luminis, Lunā, quæ inde lucē hau-
riat, tam uaria, tam inconstans. Sydera, quorum uagen-
tur alia, hæreāt alia in uestigio semper, omniaq; nihilo-
minus rapiantur. qui tamen ordo pulchritudinem ha-
beat ex illius participatu quod intelligibile primū sit.
quodq; ipse numerorum, rationumq; naturam interpre-
tabatur, quæ per uniuersum decurrēs & commeans ar-
cano quodam, uel ornatu, uel ordine cūcta deuinciret.

quotcūq; igitur pulchra, diuina, synceraq; primo, hoc
est in fonte ipso sīnt, eūdemq; tenore peragentia, horū
esse scientiam quandam, quæ sophia nominatur (id no
men latine sapientia est) eiusq; sophiæ studiosum, uoca
tum modo esse a se philosophū. Olim autem apud sæ
culum priscum, sapiētes appellari consueuerant, etiam
qui Sellularias quasdam callebāt artes. Vnde uates Ho
merus fabrum quoq; lignariū sapientem uocat, sed ex
tit Atheniensis quidam senex, altis eminens humeris
(ut aiunt) quem etiam putāt homines Apolline satum.
Hic sapientis esse negauit eas artis, quæ plerunq; uitæ
inseruiant, siue illæ necessariæ, siue utiles, siue elegātes,
siue ludicræ, siue auxiliares sīnt. Propriam autem philo
sophi esse suppellectilem dixit, numerorum scientiam,
quos inquit a natura hominis si remoueris, etiam ratio
perpetuo perierit. Numeros autem ille non corporeos
accipiebat, sed ortum ipsum, potestatemq; paris, & im
paris, quatenus rerum naturæ consentiāt. Post hoc etiā
deorum, atq; animantium genituræ, quæ Theogonia,
Zoogoniaq; uocentur, & item syderum cognitioni ua
caturum dicebat, lunæq; circuitum, quo menses inclu
dantur, quo plenilunia fiant, ac Solis anfractus indaga
turum, brumas, & solstitia peragentes, uicissitudinesque
dierum, & noctium, cōmutationesq; temporæ quadri
partitæ, ad hæc stellarum quinq; uagantium errores,
minime unquā errantes, earumq; cursus, prægressiones,
stationes, tum fixa certis locis astra, quæ mira quadam
tamē celeritate, cū coelo ipso in aduersum rotent, & ra
piant. Huic accedere aiebat oportere eā, quæ ridiculo

nomine Geometria vocetur, in qua numerorum similitudo conspicitur a planis ad solida progrediens, ubi rationes cernuntur rationes, ex quibus tota sonorum scientia conflatur. Illam tamen in primis necessariam esse arte, qua uerum a falso dinoscitur, qua mendacium refutat, sicuti e diuerso esse occupatissimam uanitatē, quæ artificium hoc, nō sequitur, sed simulat, uerumq; colorem fuso mentitur. Ut autem p̄uenire ad intellectum naturæ eius tandem philosophus possit, quæ semper est, quæq; sub corruptione, generationeq; nō fluitat, hanc ei quā diximus terēdam esse aiebat uiam, disciplinasq; has difficiles, aut faciles omnino perdiscēdas, aut certe deum, fortunamq; inuocandam, sed enim talem hunc philosophum, nasci etiam affirmabat oportere, idem senex e matrimonio sacro, hoc est ex optimis parentibus. Non n. ex omni ligno, sicuti dicitur, Mercurius fit. Ut autē rami, & surculi, praui, tortuosiq; natura, minime unquam redigi ad rigorem suum queunt, quamuis manu tractentur, & emollientur, sed ad naturalem illā statim prauitatem recurrent, sic ii, qui parum nati honeste, parum educati ingenue sunt, continuo ad humum spectant, hoc est uilissima quædam ministeria adamāt, nec in sublime animos attollunt, nec recti unquam, nec liberi sunt. Si autem Elei, Piseiue, apud quos olympia celebrari solita, neminem se nudare ad certamen illud patiebantur, nisi qui parentes, & stirpem generis docere posset labē omni carere, nec tamen ibi animorū, sed corporum certamen agebatur, nec præmium aliud ptebatur, quam corona ex oleastro, cur non idem quoq;

siebat hic senex in uirtutis certamine obseruet? Porro
hunc, & ipsum ueritatis indagandæ studiosum esse, &
habere quā plurimos eiusdē studii socios, adiutoresque
uelle, scilicet qui norit, euenire idem in philosophia,
quod in uenatu. Siquis n. ferā solus uestiger, is eam uel
nunquam, uel ægre deprehendet. Qui uenatores aduo-
cet alios, facile ad ipsum cubile perueniet. Et in hac igi-
tur ueritatis quasi uenatione, loca abrupta, cōfragosaq;
sunt plurima, arboribus clausa circum, atq; horrentibus
umbris, quæ lustrare solus nequeas. Sed quemadmodū
gētilitiæ quædam familiarum notæ ferunt, ut Seleuci-
darum anchora, Pelopidarum eboreus humerus, Aeno-
barborum utila barba, Sic philosophi omnes habere
hoc in primis, uelut insigne debent, Ut sint mendaciū
osores, ueritatis amatores, quāquā aliquod mendaciū
quoq; philosopho congruit, Ut cum se ipse & sua exte-
nuat. Quali Socrates ironia fertur elegāti usus aduersus
inflatos sophistas, ut qui ab homine refellerentur, impe-
ritum agente, facilius intellegenterent, quā omnino nihil
ipsū scirent. At uero si qui etiā sibi illa impudenter affin-
gunt, unde absunt longissime, molesti ubiq; sunt, sed in
his præcipue studijs. Enim uero pecuniari quoq; abesse
amor debet. Nec ultra quæredum, quā quatenus otiū
suppeditetur philosophiæ. Non n. uir bonus mihi erit
uñquā, qui uelut oculos honesti ad auri splendorē sum-
miserit, quiq; de pactione turpi fidem suā prodiderit,
& integritatem. Nam sicuti aurum igni, ita auro etiam
homines explorantur, Sed nec arcana cuiusq; curiosius,
& scrupulosius ut illæ quas diximus, lamiæ, rimabitur.
Nec scire uoleat secreta domus, atq; īde timeri. Etenim

sapiētē iudicabit Aesopum. qui unūquenq; hominū
duas gestare ait māticas, seu uocare peras malumus, an/
cīcā scilicet & posticam, hoc est alteram in pectus, alte/
ram in tergum propendulam, plenamq; utrāq; uitiis.
sed anticam alienis, posticam cuiusq; suis. Inde homi/
nes uidelicet sua uitia non cemere, aliena cernere. Atq;
utinam obuerterentur aliquando hæ manicæ, ut sua
quisq; intueri uitia posset, aliena non posset. Talem no/
bis igitur ueri ac legitimi p̄hilosophi adumbrauit ima/
ginem senex ille atheniēsis, qui toto uertice, ac toto etiā
pectore supra cæteros fuit. Eumq; semper quandiu ui/
ueret, mortem commentari aiebat, Solumq; tamen in
hac quoq; uita foelicem esse, & beatum. Cæterum inue/
niri omnino tales, quam paucissimos & pene albis esse
coruis rariores. Nūc si me talē, uel dicā, uel etiā opiner
esse, qualē modo philosophū descripsī, stultior. Cho/
roebo sim, nā & disciplinas illas uix attigi, quæ philoso/
pho cōpetūt. Et ab iis quos dixi, moribus, ac uirtutibus
absum longissime. Sed singite esse me talē. num ob id
quæso culpandus, an uana, an mala ars philosophia? Ita
certe uisam, scio nōnullis olim, præsertimq; potentio/
ribus. Agrippina illa augusta Neronē filium dicitur, ob
id a philosophiæ studio reuocasse, quod inutilis esset
impantibus. Domitianus urbe philosophos, atq; Italia
pepulit, nullum ob crimen, nisi quod philosophi erāt.
Athenienses cicuta Socratē, parentē prope ipsum phi/
losophiæ sustulerunt. Fortunatissima olim ciuitas An/
tiochia, maledictis īfectata & cauillis est Romanū p̄nci/
pē Julianū nihil ob aliud, nisi quod erat philosophus,

ac barbam, qui mos erat veterum philosophantium, nū
triebat. Quid quod & libros omnis comburere philo-
sophorum Tyrannus olim barbarus destinauerat. Et fe-
cisset, nisi eum Algazeles pio quodam commento, sed
parum tamen specioso reuocasset ab incepto. Verū de
his nō miror. Scelesti enim moribus, & facinorosi, luxu-
riaq; & delitiis corrupti, supercilium ferre non pote-
runt philosophiæ. Magis illud miror, toties eam a do-
ctis quoq;, & alioqui bonis fuisse exagitatam. Et quidē
quod indignemur secūdo populo, hoc est, in agno suc-
cessu, magna exagitantiū laude. nam & Romanus Hor-
tensius homo eloquétissimus, atq; idem nobilissimus,
cum philosophiā uituperasset, meruit ut eius nomine
librum Cicero inscriberet, & illustriorem eum traderet
posteritati. Et Dion ille prusieus, qui prior tulit oris au-
rei cognomentum, nulla in oratione, cum quidem plu-
rimas ædiderit, eloquentior habetur, quā in ea, quæ cō-
tra philosophos est. Et Aristophanes antiquæ author
comoediæ, nulla in fabula tantum ueneris, aut uirium
creditur exeruisse, quātum in illa, cui titulum fecit Nu-
bes, in qua lepidissime philosophum Socratem descri-
psit, saltum pulicis metientem. Sed & Aristides ex ea
oratione, quam aduersus Platonem pro quatuor athe-
niensium proceribus scripsit, multo illustriormihi, &
celebrior uidetur factus, quā e cæteris omnibus, quas
composuit plurimas, cum tamen sit illa expers artificii,
nec ulli rhetorices formæ satis congruat. Veruntamen
arcana quadā pulchritudine floret, & gratia, nomini-
busq; ipsis, & uerbis, mirum, quātum delectat. quid ille

autem, Phliassius Timon, qui Sillos, amarulentum com
posuit opus, Nōne magnū, sibi & ipse nomen ex iiris
philosophorum comparauit? Cæterum non continuo
malum uideri debet, quod est a quibusdam reprehensum.
Nam & dulcis sapor omniū creditur præstantissi
mus, qui tamen aliquibus, etiamq; benevolentibus parū
gratus. Sermūculi isti hominū uidelicet, ac rumūculi,
similes umbræ sunt. Ut autem crescēte umbra, uel de
crescēte, corpus tamen ipsum, cuius illa est umbra neq;
crescit, necq; decrescit, ita nec melior fit quisquā, dum
uulgo laudatur, nec itē peior, dum uituperatur. Quod
si philosophandum non est, secundum animi uirtutem
uiuendū non est. At sicut animo uiuimus, ita animi uir
tute bene uiuimus. Quemadmodum sicut oculis uide
mus, ita oculoq; uirtute bene uidemus. Qui bene uiuere
igitur non uult, is ne philosophetur. Qui turpiter uiuere
uult, is philosophiam ne sectetur. Veniunt ecce in men
tem pythagorei Archytæ dicta quædā prorsus aurea,
de libro eius, qui de sapientia inscribitur selecta, quæ
nisi molestum est, latine ad uerbū referam. Sic inquit,
sapientia in rebus omnibus humanis excellit. Ut in sensi
bus uisus, in anima mens, in syderibus sol. uisus enim lon
gissime tēdit, pluriuersq; rerum formas amplectitur, &
mens quasi regina, quodcunq; opus est, ratione, excogi
tationeq; perficit, ac uisus quidam, uisq; est rerum præ
clarissimaru. Et sol ipse oculus est, atq; animus naturæ
totius, per quem scilicet omnia cernuntur, cognuntur,
nutriuntur, augmentur, fountentur. Homo uero animantiū
omnium, longe sapientissimus, uim quippe habet illā,

qua speculari omnia possit, ac scientiam, prudentiamq;
ex omnibus elicere, ut in quo Deus ille maximus, ratio/
nem quasi uniuersam impresserit, ac signauerit, ubi rerū
species omnium distinguerentur, significationsq; no/
minum forent, & uerborum, sic ut loca etiam certa uo
cum sonis assignata sint. Haetenus Archytas. Mihi autē
uidetur & illud, qui philosophari nolit, etiā foelix esse
nolle. Nam si tunc felices sumus, cum bona adsunt no/
bis plurima, sed adsunt ita, ut & prosint, nec prossunt au
tem, nisi ut amur, bene autem ut utamur, scientia una fa/
cit, scientiam autem philosophia, uel affectat, uel possi/
det, profecto ut felices efficiamur, philosophandum
est. an quæso nostra curabimus, hoc est corpus, & opes,
nosipos, hoc est animum posthabebimus? Ut autem
medicina corpus, ita animum curat philosophia. Sed
cum tres animi nostri, seu partes, seu uires, ratio, ira, cu/
piditas sint, prior illa diuina, posteriores quasi brutæ,
num quæso ipsam quidem cupiditatem, idest belluam
multorum capitum, prætereaq; iram, ceu furentē Leo/
nem, molliter educabimus? Quasiq; corroborabimus?
Rationem autem, quæ proprie homo est, fame cōfici,
& esse imbecillā, semimortuamq; patiemur? Ut scilicet
huc, atq; illuc a monstrib geminis, uelut ille in fabulis
Hippolytus raptetur, & membratim quasi discerpatur,
ac dilanietur? Quod si uitam refugimus solitariam, ciui
lem uero sequimur, & urbanam, nōne intellegimus esse
artes in ciuitate, quæ uitæ cōmoda suppeditent? Esse
alias item, quæ illarum utuntur opera? Rursus alias, quæ
famulētur, alias quæ imperitent? Inq; his utpote nobis

lioribus, etiā bonū ipsum, p̄cipue reperiri. Sed quæ fo-
la iudiciū teneat rectū, quæq; ratione ipsa utatur, atq;
uniuersum bonū contépletur, ea certe, uel uti, uel impe-
ratō omnibus suaptē natura potest. Talis autem præter
philosophiā, nulla omnino est. Cur igit̄ pudeat philo-
sophari? At inquies difficilis nimiū philosophiæ co-
gnitio est. Immo uero, si uestigiis indagetur, nulla penè
ars īgenua cognitu facilior. Séper. n. quæ priora sūt, no-
tiora posterioribus. Et quoꝝ natura melior, eorū quoꝝ
facilior intellectus, quā quoꝝ deterior. Sit huius argu-
mētū facilitatis, & illud, quod ad maximū īcrementū,
breui puenit philosophy, nulla etiā p̄posita mercede.
Et quotus quisq; est īgeniosorū, cui nō otium sit in uotis,
ut philosophari liceat? Hoc autē profecto non fieret, si
philosophari labor, ac non potius uoluptas esset, quid
quod exercere id studiū semp, meditariq; possumus, ut
quod nullis extrinsecus īdigeat īstrumētis, ut cui nullus
īcōgruēs sit locus, ubi ubi. n. fueris, p̄sto erit ueritas. Sed
ut nō difficillima pceptu philosophy est, ita nec obuia
cuiq; tamē, & exposita. Vigilātibus. n. se, nō dormienti-
bus īgerit. Nos autē ita ridiculi sumus, ut uilissimæ æru-
ginis gratia, etiā trans Herculis colūnas, etiā ad īdos na-
vigemus, Philosophiā uero ut adipiscamur, ne p̄ hyes
mem quidē uigilias saltim pauculas toleramus. Sed qđ
uoluptatē diximus esse ī philosophy maximā, quo faci-
lius ītelligere possitis, singite aliquē uobis cūctis affluē-
tē deliciis, q̄ nihil oīno sapiat, q̄ prudētia p̄ēitus uacet.
an q̄squā uiuere huius uitā uolet? Eqđē nō puto. sicuti
nec semp ebrius, nec semp esse puer, nec dormire semp

ad morem Endymionis eligat quispiā. quanquā enim aliqua etiā in somnis gaudia sunt , falsa illa tamē adumbrata, imaginaria, non uera, non solida, nō expressa sunt gaudia. Cur autem & mortem prope omnes expauescimus . quoniam puto cuiq; terribile quod ignoratur, ut quod obscurum, quod tenebricosum est . Sicuti cōtra, amabile quod intelligitur, ut quod apertum, quod illūstre est . Inde etiam arbitror sit, ut parentes nostros potissimū ueneremur , quorum uidelicet beneficio factū sit, ut hunc solem, & stellas, atq; hanc publicam lucem intueamur. Quin rebus etiam delectamur potissimum, quas consuetas habemus, eosq; maxime diligimus, quibuscum diutius uersati sumus , ac uulgo amicos ipsos etiam notos appellamus . Si igitur quæ nota sunt delectant, cur etiam nosse ipsum, ac sapere nō delectet ? Ad id maxime proprium philosophiæ est, aut igitur nihil agendum in hac uita , nihil expetendum est, aut in sola philosophia, tanquā in portu requiescendum. Subiicia mus quæso, oculis hominū uitam. Quid ea est omnis, præter inanem umbram, uel ut significantius ait Pindarus, umbræ somnium. Homo bulla est , antiquū inquit prouerbium. Nam quātum uiribus ab Elephanto, tantum celeritate uincimur a Lepusculo. Gloria hæc autem fastosa , quæ nos plerunq; agit præcipites, ut nihil aliud est, quā meræ nugæ. Ut nihil aliud quam nebula. Procul enim si species, magnū quiddam esse putas, ubi propinquæ, euaneſcit. Forma porro, & dignitas corporis pulchra, ob id nobis, & honesta, quod hebeti sumus obtutu. Nam si lyncei essemus , ac penetrare oculis in

corpora, & int̄rospicere possemus, etiam formosissimū
quenq; nauseabūdi aspiceremus, adeo nobis multa uisu
tetra, & foeda, prorsusq; deformia occurrerent. Quid
obscoenas commemorem uoluptates, quibus poeniten
tia semper comes. Age uero quid i rebus nostris omni
bus, uel solidum, uel diuturnum. Nam ut stare aliquid,
aut durare nonnunquam putemus, imbecillitas nostra
facit, atq; æui breuitas, ita quod ueteres opinati quidā
sunt, animas nostras in corpora, tanquā in carcerem con
iectas, magnorum scelerum poenas luere. quanquā non
omnino uerum, tamen etiam nec absurdū plane uideri
potest. Nam cū sit anima iuncta, agglutinataq; corpo
ri, ac per omnis artus, omnifq; sensuum quasi meatus
extenta, & explicata, nō alio mihi uidetur supplicio affe
cta, quam quo Mezentius ille uergilianus miseros ciues
suos afficiebat. Ita enim de eo canit Poeta noster.

Mortua quin etiam iungebat corpora uiuis,
Componens manibusq; manus, atq; oribus ora,
Tormenti genus, & fanie, taboq; fluenti,
Complexu in misero, longa sic morte necabat.

Nihil igitur in rebus humanis, studio, curaq; dignum,
præter illam, quā pulchre uocat Horatius diuinæ par
ticulam auræ, quæ facit, ut in hoc cæco rerum turbine,
tamen uita hominum tuto gubernetur. Deus enim est
animus nobis, deus pfecto, siue hoc Euripides primus
dicere ausus, siue Hermotimus, siue Anaxagoras. At nul
la inquis, proposita est merces philosophantibus, ego
uero ne desidero quidem mercedem quoties ipsum
quod agit, sibi est merces, Ergo si comoedia in theatro

agetur, aut tragœdia, si gladiatores in foro committen-
tur, omnis eo statim populus confluens spectatum,
nulla illecti mercede, naturam uero ipsam rerum pul-
cherrimam spectare gratis non poterimus? at nihil agit
philosophia, tantum contemplationi uacat. Esto, mo-
dum tamen cuiusque præscribit officio, sic autem & ui-
sus in corpore, quanquam ipse opus nullum peragit, du-
tamen aut indicat unūquodque aut iudicat, ita opifices
adiuuat, ut non plus manibus debere illi se, quam oculi
suis sentiant. At est philosophus homo rudis, & so-
cors, & qui ne uiam quidem sciat ipsam, qua itur in fo-
rum, nesciat ubi aut senatus habeat, aut populus coeat,
aut lites dirimantur, leges, decreta, edicta ciuitatis igno-
ret, studia candidatorum, conciliabula, conuiua, com-
messationes, ne somniet quidem, quid alicubi agatur,
quid cui bene cesserit, aut male, cui sunt uxoriæ, cui pa-
temæ maculæ, cui suæ magis profecto ignoret, quam
quatus numerus libyssæ harenæ la serpiceris iacet Cy-
renis. Adde quod nec uicinum quidem suum cognoscit,
nec scit utrum sit albus, an ater, utrum sit homo
an bellua. Sed nec illa ipsa cernit interdum, quæ sunt
ante pedes. Itaque irrisus ab ancilla Thressa Milesius
Thales dicitur, quod nocturnis intentus syderibus, in
puteum deciderat, stulte enim, inquit illa, o Thales coe-
lum uidere studies, qui non uideris, quod erat ante pe-
des. ergo si hominem hunc adducas in curiam, aut ad
prætorem, aut item in concionem, iubeasque de iis dice-
re, quæ tractent, quæque ante oculos interque manus sint,
hæsitet, titubet, stupeat, caliget, quasi uolucris sit ipsis,

cita uisco, quasi ad solē uespertilio , risumq; de se præ-
beat non uni Thressae ancillulæ, sed lasciuis ipsis pueris
abacum cōscribellantibus, ita ut ab eis uix barbā quoq;
illam suam defendat baculo . Quod si quis eūdem cō-
uicio feriat, tacet, mutus est, nihil habet omnino, quod
respondeat. Et enim aliorum nescit errata , nec cuius-
quam uitia inquisuit. Tum si quis laudat sese præmo-
dum, atq; effert, auscultante ipso, si quis Regem, tyran-
numne aliquem beatum prædicat , Si quis latifundia
mille iugerum possidere se iactat, si quis generis claritu-
dinem repetit a tritauo , despere hos omnis putat , &
effusius ridet.nescio, utrum quia nimis insolens, an quia
delirus . talis profecto est inquies , præclarus iste tuus
philosophus , non minus credo a te sine causa , quam
sine fine laudatus . quid ad hæc dicam ? Quid respōde-
bo? Evidem cuncta esse fateor ueriora ueris . Nescit fo-
rum philosophus, nescit lites, nescit curiam , nescit ho-
minum conuenticula, nescit flagitia, partim aliena pu-
tat hæc a se, partim minuta nimis, & pusilla , quo circa
despicit , ac turbæ hominū sordidæ relinquit , ut qui-
bus idoneus esse possit, etiam quilibet e populo . Themis-
tocles ille dux magnus, cum tæfas a se in litore barba-
rorum copias inspectaret , monilia forte quædam, & ar-
millas aureas iacentes conspicatus præteriens ipse , co-
miti cuidam suo monstrauit, & tolle inquit illa tibi, nō
enim tu es Themistocles, ita ergo & istis abstinet philo-
sophus, ut uilibus, ut parum se dignis. Adeoq; iterum
nescit ea, ut etiā nescire se nesciat. Peregrinatur. n. semp
illius animus , & multa leuat us aura , quasi ille Dircæus

Horatii Cygnus, tendit in altos nubium tractus, ac coeli,
terramq; mensur, & naturae conscius, dum totum longe,
& late circumspicit orbem, effugiunt curas inferiora suas.
An uero ille, aliud Regem putabit, quam subulcū? aut
opilionem, aut busequā, sed eo peiore cōditione, quo
peioribus imperat. Peiores.n. bestiis, etiamq; immanni-
bus imperiti sunt homines. itaq; nihil ille aliud moenia
ciuitatum, quam septa aliqua putabit, & caueas, quibus
efferi illi greges includantur. An ei magna esse uidebū-
tur agri mille iugera, cui terra ipsa pūcti instar uidetur?
an is non eum deridebit, qui se generosissimum putet,
quod auos quinq; forte, aut sex nobiles numeret, & diui-
tes? cū sciat in stemmate cuiusvis, & serie generis prope
innumerous inueniri, & seruos, & barbaros, & mendicos.
Nec esse regem quenquam, qui nō sit e seruis natus, nec
item seruū, cui non origo sint reges. Omnia.n. ista, quæ
distant, longa ætas miscuit. Sed imaginem uolo uo-
bis elegantissimam referre, Iamblichi illius platonici,
quem ueteris græciæ consensus uocare diuinissimum
solet. Finge inquit, tibi spaciosem quāpiam speluncam
recedentem quam maxime introrsus, cuius excelsæ ad
lumen pateant fauces, in eius autem speluncæ penetrali-
bus fac esse homines, qui ab ipsa usq; infantia illic sede-
rint, habiti semper ī uinculis, atq; his ita astricti, ut neq;
ad fauces illas cōuertere se, neq; commouere quoquā,
sed nec intueri quicquam ualeant, nisi quod e regione
sit. a tergo autem, supraq; eos procul maximus quispiā
luceat ignis, interq; ignem ipsum, & quos diximus uin-
ctos, uia sit, quasi sublimis, & alte pensilis, iustaq; uiam

paries. Tum per eam uiam gradiantur plurimi, uasa, instrumentaq; alia manibus gestantes, & animantium effigies, uel lapideas, uel ligneas, uel materia quauis alia, quæ tamen gestamina omnia, dum transferuntur, extent supra eum quem diximus parietem, qui autem homines illa baiulent, alii quidem taceant, ut sit, alii inter se colloquuntur, deniq; sit Scæna ista omnis, quasi cum præstigiatores iterfecto uelo, supra id uelū minutus quasdā nobis ostentant imagunculas, quasiq; pupas, ridicule loquaces, ac gesticulatrices, rixat̄es inter se, cōcursantesq; per ludicrum. Quid autem sibi, inquies, uult imago hæc tam exquisita, tamq; abs bona? Dicam. Credamus nunc eos homines, quos dixi, immobiles, & astrictos uinculis, esse haud absimiles nobis. Quid igitur hic uidebūt? Se quidem certe ipsoſ non uidebunt. Sed nec inter ſe uinetos, nec item gestamina illa, nam & ſunt ipſi in tenebris, & respectare nequeunt. Puto autem uidebunt umbras eas tātum, quas ille ignis, quem diximus, in aduersam spēluncæ frontem iaculetur. Quod si colloqui etiam illos inter ſe contingeret, credo umbras ipſas, ueras plane esse res dicerent. Cæterū ſi uocis etiam imago illa ludibunda, quæ græce Echo dicitur, colloquentibus iis, qui prætereāt, in ipsa illa antri fronte resonet, ac resultet. An censēs alium loqui putaturos, quam ipſam illam umbram, quæ tranfeat? Evidem non arbitror. Immo uero opinor, nihil omnino esse uerum ſuspiciaturos, præter umbras. Sed agedum, ſoluamus nunc eos, & eximamus uinculis, atq; a tanta, ſi poſſumus, insipientia uī dicemus. Quid eueniet? Credo ubi cuiquā ipſoſ

manicas, atq; arta uincula leuari iussoris, ubi surgere ocy-
us, ac respicere, & ingredi, & spectare lucē coegeris, an-
getur primo, & radiis oculos præstringetur, nec aspi-
cere illa poterit, quorum imagines haec tenus aspicerat.
Quod si quis hominem sic alloquatur. Heus tu nugas
ante hac uidisti, Res ipsas nunc uides. Præterea si res ei
ostendens ipsas, interroget, quid unaquæque illarum
sit. Nonne hunc tu putas hæsitabundum diu, & anci-
pitem, ueriora fuisse illa tamen pertinaciter creditu-
rum, quæ prius cernebat, quam quæ nunc ostendātur?
Quid si quis eundem cogat egredi aliquando ad purā
lucem, non ne oculos ei credimus dolituros? Non ne
auersaturum radios? Coniecturūq; se in pedes, quātum
queat, ut ad simulachra illa sua reuertatur quā primum
quis dubitet? Age, si quis per ardua illum & accliuia ui-
protrahat ad lumen, nō ne indignabitur homo, & relu-
ctabitur? Moxq; sub auras plane euectus, torquebit aciē
prorsus, ut ille Herculis Cerberus. nec ferre diem, nec
illa intueri, quæ dicantur bcnā, poterit, nisi paulatim
quidē assueuerit. Ergo umbras primū cernet. Dein So-
lis in aqua simulachrū. Tū corpora ipsa fulgoris immu-
nia. Post hæc autē etiam in cœlū tollet oculos. Ac no-
stu primū suscipiet lunā & stellas. Mox etiā iterdiu ad
ipsum solem dirigere audebit obtutū. Cogitabitq; se,
cum f. hunc esse, qui tépora distinguat, quiq; anni uices
peragat. Hunc eorū quoq; esse uictorem, quæ ipse antea
in antro illo tetro spectare erat solitus. Cedo, quid hic
uolutabit animo, quid faciet, quoties carcerem cæcū,
quoties uinculā, quoties uere umbratilem sapientiam

recordabitur? Evidem puto gratias diis agere magnas,
ingentes, quod inde emergerit tandem. Dolebitque
cum sociorum, quos in tantis reliquerit malis. quod si etiam
in spelunca laudari, praemissaque affici, & honoribus con-
sueissent, quicunque simulachra illa acutius uiderent, aut
qui facilius meminissent, quae priora ex his, quae poste-
riora, quaeue simul excucurrisserent, aut item qui quasi ad
diuinarent, quae proxime subitura his forent, an euentu-
rum putamus unquam, ut honores illos, ut laudes, ut praem-
mia, noster iste concupisceret, aut his denique inuidiceret,
qui consecuti illa fuissent? Non puto, quin potius cre-
do, ultra Sauromatas fugere ei liberet, & glacialē ocea-
num, quam uel regnare iter istos. Verè redeat iam hic idē,
quasi postliminio ad illā ipsam sedē, in amoenā, & cæ-
cam. Nōne ipse iam cæcutiet, a sole profectus in tene-
bras? Nonne si certamen forte ibi ponatur, quis omniū
acutissime umbras easdē cernat, superabitur hic noster,
& erit omnibus deridiculo? Sic ut uno ore uincti illi cla-
ment. Cæcum reuertisse in speluncam socium. Pericu-
losumque esse iter foras. Tum si qui soluere iter aliquem
ex ipsis tentent, atque ad lucem producere resistat ille sci-
licet quisquis fuerit manibus, ac pedibus, & trahentium
se, etiam si possit, in oculos inuiolet unguibus. Interpre-
tarer sane imaginis huius sensum, nisi apud uos loque-
rer Florētinī, magno homines ingenio, magna solertia.
Nunc illud tantum admonebo. Vinctos in tenebris ho-
mines, nullos esse alios, quam vulgus, & ineruditos. Liberè
autē illū, clara ī luce, & exceptū uinculis, hūc esse ipsum
philosophum, de quo iā diu loquimur. Atque utinam is

ego essem. Non enim tam metuo inuidiam, crimenq;
nominis huius, ut esse philosophus nolim, si liceat. Sed
audire iterum uideor Lamiæ illas, ita mihi ad hæc tam
multa, tamq; alte repetita, breuiter, & aculeate respon-
dentes. Frustra politiane laboras, ut auditoribus his
probes, ac declares, philosophum te nō esse. Nihil est,
quod metuas, nemo tam stultus, ut hoc de te credat.
nec autem ipse, cum te repente prodiisse philosophum
dicebamus, quod te, ut uidemus, uerbū nimis urit, hoc
uidelicet sentiebamus, esse te philosophum, nec ita im-
peritæ, aut præ posteræ sumus, ut philosophiam tibi
obiectaremus pro crimine. Sed illud indignabamur.
Facere te, ne grauiore utamur uerbo subroganter, qui
triennio iam philosophum te profitearis, ac nunquam
scilicet ante id tempus operam philosophiæ dederis.
Ob id enim nugatorē quoq; te diximus, quod illa diu
iam doceas, quæ nescias, quæ nō didiceris. Audio equi-
dem nunc uero, & intellego, quid dicatis, quid sen-
tialis, bonæ Lamiæ. Sed uicissim uos quoq; audite me
parumper, si uacat. Ego me Aristotelis profiteor inter-
pretem, quam idoneum nō attinet dicere, sed certe in-
terpretem profiteor, philosophum nō profiteor. Nec
enim si Regis quoq; essem interpres, Regem me esse ob-
id putarem, nec apud nos Donatus puta, & Seruius,
apud græcos Aristarchus, & Zenodotus continuo se
poetas profitentur, quoniam quidem poetas interpre-
tentur. An non Philoponus ille Ammonii discipulus,
Simpliciiq; cōdiscipulus, idoneus Aristotelis est inter-
pres? At eum nemo philosophum uocat, omnes gram-

maticum. Quid, non grammaticus etiam Cous ille Xe-
nocritus, & Rhodii duo Aristocles, atque Aristeas, &
Alexandrini item duo Antigonius, ac Didymus, &
omnium celeberrimus idem ille Aristarchus? Qui tamē
omnes, ut Erotianus est author, Hippocratis interpre-
tati sunt libros, sicuti alii quoq; quos Galenus enumera-
rat, nec eos tamen quisquam medicos esse ob id putat.
Grammaticorū enim sunt hæ partes, ut omne scripto-
rum genus, poetas, historicos, oratores, philosophos,
medicos, iureconsultos excutiant, atq; enarrent. nostra
ætas parum perita regi ueterum, nimis breui gyro gram-
maticum sepsit, at apud antiquos olim tantum autho-
ritatis hic ordo habuit, ut cœsores essent, & iudices, scri-
ptorum omnium soli grāmatici, quos ob id etiam Cri-
ticos uocabant, sic ut non uersus modo, ita enim Quin-
tilianus ait, Censoria quadam uirgula notare, sed libros
etiam, qui falso uiderentur inscripti, tanquam subditi-
cios submouere familia permiserint sibi. Quin autho-
res etiam, quos uellent, aut in ordinem redigerent, aut
omnino eximerent numero. Nec enim aliud gramma-
ticus græce, quam latine literatus. Nos autem nomen
hoc in ludum triuiale detrusimus, tanquam in pistri-
num. itaq; iure conqueri nunc literati possent, & animo
angi, quo nomine Antigenides ille tibicen angebatur.
Ferebat Antigenides parū & quo animo, quod monu-
mentarii choraules, tibicines dicerent. indignari lite-
rati possunt, quod grammatici nunc appellētur etiam,
qui prima doceant elementa. Cæteræ apud græcos hoc
genus, non grammatici, sed grammatisæ, non literati

apud latinos, sed literatores vocabantur. Verum alias
de grammaticis. Nunc ad me redeo, non scilicet phi-
losophi nomen occupo, ut caducum, non arrogo, ut
alienum, propterea quod philosophos enarro. Rogo
tus, adeon esse me insolentem putatis, aut stolidum, ut
si quis iuris consultum me salutet, aut medicum, no me
ab eo derideri prorsus credam? Commentarios tamen
iādiu, quod sine arrogantia dictum uideri uelim, simul
in ius ipsum ciuile, simul in medicinæ authores partu-
rio, & quidem multis uigiliis, nec aliud inde mihi no-
men postulo, quam grammatici. hanc mihi rogo ap-
pellationem nemo iuideat, quā semidocti quoq; asper-
nantur, ceu uilem nimis, & sordidam. euge inquiūt La-
miæ, concedimus ut uocere grammaticus, non tamen
ut & philosophus. Quomodo. n. tu philosophus? qui
nec magistros habueris, nec id genus unquā libros atti-
geris. nisi si fungino esse genere philosophos credis, ut
una eos pluuiia statim procreet, aut terrigenis illis simi-
les, quos poetæ de glebis ptinus & fulcis cum clypeo
pducunt, & galea. Num forte illud dices? te tibi ipsum
fuisse magistrū, sicuti de se aiebat Epicurus, aut noctū
inspiratam tibi diuinitus philosophiam, sicuti Aesopō
fertur. Vrgent me nimis ex lamiæ, itaq; non iam cum
illis agam. Sed uobiscū quos mihi fore arbitror æquio-
ris. Nec autem allegabo nunc uobis familiaritates, quæ
mihi semper cum doctissimis fuere philosophis. non
etiam extorta mihi ad tectum usq; loculamenta uete-
rum commentariorum præsertimq; græcorum, qui
omnium mihi doctores pstantissimi uideri solent, sed

itā uobis cum paciscar. Si nullus in nostris, aut scriptis,
aut sermonibus odor est philosophiae, nemo audisse
me philosophos, aut eorum attigisse libros arbitretur.
Sin plurima sunt in eis, quæ sectam redoleant aliquam,
tunc me, si non peperisse ipsum talia, saltem didicisse
credite a doctoribus. Quod si uituperantur ii, qui mul-
ta spondeant, antequam p̄stent, Cur ego uicissim non
lauder, qui prius hoc p̄stiterim, quantulūcunq; est, quā
omnino unquā spoponderim. Oues īquit Stoicus. Epi-
stetus in pascua dimissæ, minime apud pastorem suum
gloriantur uespere, multo se pastas gramine, sed lac ei
affatim, uellusque præbent. Ita nec quisquam p̄dicare
ipse debet, quantum didicerit, sed quod didicerit affer-
re in medium. Quod ego proculdubio & fecisse hacte-
nus, & facturus deinceps uideor approbantibus Musis,
quarū sacra fero ingenti perculsus amore. Quare quo-
niam libros Aristotelis de moribus iampridē, proxime
autem Porphyrii quinq; uoces. & Aristotelis eiusdem
prædicamenta, cum sex illis Gilberti poretani princi-
piis. Libellumq; qui dicitur perihermenias, Tum uelut
extra ordinem sophisticos elenchos intactum ab aliis
opus, & pene inenodabile, sum publice interpretatus.
Vocant ecce me nunc eundem ad se resolutoria duo
uolumina, quæ priora uocantur. In quibus omnis reête
ratiocinandi regula cōtinetur. Qui quanquam libri spi-
nosiores alicubi sunt, & multis rerum, uerborumq; diffi-
cultatibus inuoluti, tamen ob id eos etiam libentius, ala-
crius, animosius aggredior, quod fere ī omnibus gym-
nasii a nostræ ætatis philosophis, nō quia parum uti-

les, sed quia nimis scrupulosi prætereuntur. Quis mihi
igitur iure succenseat, si laborem hunc interpretandi
difficillima quæq; sum psero, nomen uero aliis philoso-
phi reliquero? Me enim uel grammaticum uocatote,
uel si hoc magis placet Philosophastrum, uel ne hoc
ipsum quidem. Cæterū uolo ut hic iam noster sermo
simplex ut uidetis, & humi repens, quemadmodum a
fabella coepit, ita desinat in fabellam. Siquidem, ut
Aristoteles ait etiā philosophus natura Philomythos,
idest fabulæ studiosus est. Fabula enim admiratione
cōstat. Admiratio philosophos peperit. Sed audite iā
fabellam. Aues olim prope uniuersæ noctuā adierunt,
rogaruntq; eam, ne posthac in ædiū cauis nidificaret,
sed in arborū potius ramis, atq; inter frondes, ibi enim
uernari suauius. Quin eidem quercum modo enatam,
pusillam, tenellamq; adhuc ostendebāt, in qua scilicet
molliter, ut aiebant, & sidere ipsa aliquando noctua, &
suum sibi construere nidum posset. At illa facturam se
negauit. Quin inuicem consilium dedit iis, ne arbuscu-
læ illi se crederent. Laturam enim quandoq; esse uiscū,
pestem uidelicet auium. Contempsero illæ, ut sunt leue
genus, & uolaticum, sapientis unius noctuæ consilium.
Iam quercus adoleuerat. Iam patula, Iā frondosa erat.
Ecce tibi aues illæ omnes gregatim ramis inuolitant, la-
sciuiunt, subsultant, colludunt, cantilant. Interea quer-
cus ea uiscum protulerat, atq; id homines animaduer-
tent. implicitæ ergo repete ibi omnes pariter misellæ,
ac frustra eas sera poenitentia subiit, quod salubre illud
cōsillum spreuissent. Atq; hoc esse aiunt, cur nunc aues

omnes , ubi ubi noctuam uiderint, frequētes eam quasi
salutant, deducunt, sestantur, circumcidunt, circumuo
litant. Etenim consilii illius memores, admirantur eam
nunc ut sapientem . Stipantq; densa caterua , ut uideli-
cet ab ea sapere aliquando discant . Sed opinor frustra,
immo uero etiam interdum cum magno ipsarū malo.
Nam ueteres illæ noctuæ re uera sapientes erant , nunc
multæ noctuæ sunt , quæ noctuarum quidem plumas
habēt, & oculos, & rostrū, sapientiā uero non habent.

D I X I.

Romæ in ædibus F. Minitii Calui anno
M.D.XXIIIIL Mensē Aprili.